Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV. V Ljubljani, v torek 4. oktobra 1932. Štev. 114.

Vedno nove pritožbe proti konzumom

Mesto izplačila vloge iz hranilnice — nakazilo za nakup blaga v konzumu

Konzumarska nadloga postaja vedno večja in vedno neznosnejša. Kakor da konzumi že itak ne bi imeli dovolj privilegijev od države, so pričeli v zadnjem času še drugi faktorji pomagati konzumom. Je že čisto tako, ko da bi bilo uničenje trgovca glavna gospodarska pridobitev.

Zadnjič smo poročali, kako se je podporna akcija za brezposelne delavce na Jesenicah spremenila v nezaslišano podpiranje konzumov. Vse podpore so se nakazovale v blagu, a vse to blago so morali brezposelni delavci za nakaznice — ki so bile gotov denar — **kupiti v konzumih. Vseeno, ali je bil kdo član ali ne, blago je moral kupiti v konzumu.** Niti ena trgovina ni bila deležna te dobrote, menda v zahvalo za to, da so trgovci v tako odlični meri sodelovali pri podporni akciji. Ali hočejo ti posili prijatelji konzumov res doseči, da trgovstvo ne bo več sodelovalo pri nobeni podporni akciji in da bo nabiralce darov prav tako poslalo v konzume, kakor delajo to razdeljevalci podpor?

A te konzumarske nadloge še ni dosti in celo sedanjo denarno krizo uporabljajo nekateri v to, da dovajajo konzumom na škodo legalne trgovine kupcev. Kakor znano, tudi podeželske hranilnice in posojilnice ne izplačujejo vlog v polni višini ali pa le v čisto neznatni meri. Mnogo vlagateljev pa je na denar v hranilnicah navezano in brez svojih vlog sploh živeti ne morejo. Ljudje so vendar spravljali svoj denar za slabe čase, sedaj pa baš v slabih časih ne morejo priti do svojega denarja. V svoji sili je eden teh vlagateljev šel k voditelju hranilnice in mu dejal, da nujno potrebuje denar, ker si drugače niti ne more kupiti najnujnejših življenjskih potrebščin.

Tedaj mu je dotični vodja hranilnice dejal, **da mu denarja sicer ne more dati, da pa more v njih konzumu vzeti blaga, kolikor ga potrebuje.** Ni pa to osamljen slučaj in denarna kriza je postala nad vse učinkovito sredstvo, da se ljudi primora k nakupu blaga v konzumu. Ni treba posebej povdarjati, da so ti vlagatelji večinoma ljudje, ki nikdar niso **bili člani konzuma in ki tudi nikdar ne bi stopili v konzum. Sedaj pa so prisiljeni, da so postali kupci v konzumu, pa čeprav niso njegovi člani.** Legalna trgovina, ki itak že komaj zmaguje vse današnje težave, izgublja tako vsled nezaslišane zlorabe denarne stiske, svoje najboljše odjemalce. In vrhu vsega še na čisto protizakonit način. Kajti konzumi smejo prodajati le članom, ne pa tudi nečlanom, sedaj pa se nečlane naravnost žene v konzum!

Proti tej zlorabi stiske vlagateljev za konzumske namene najodločnejše protestiramo in zahtevamo, da se že enkrat napravi red. Tega neprestanega obkladanja konzumov s privilegiji pa mora biti konec. Legalna trgovina vestno vrši vse dolžnosti do države in družbe in zato ne gre, da bi se ji kar venomer spodkopavala možnost obstoja.

Vse trgovce, zlasti podeželske, pa pozivljamo: vsak slučaj **tega protipostavnega pospeševanja konzumov prijavite takoj z vsemi podatki svojemu gremiju ali oblasti! Takoj naznanite z vsemi dokazili oblasti konzum in zadružno trgovino, ki prodaja nečlanu!** Bodite vedno pazljivi in takoj javite svojemu združenju vsako nedovoljeno pospeševanje konzumov in zadružnih trgovin!

Naj bo to prijetno ali ne, toda je potrebno, ker je postal položaj za trgovino že tako nevzdržen, da ga more rešiti samo **najbolj energična in čisto brezobzirna samopomoč.** Kadar se na vse načine skuša škodovati trgovstvu, takrat si mora tudi trgovstvo na vse načine pomagati sebi in če ne drugače, **tudi z ofenzivo proti konzumom in zadružnim trgovinam.**

Kupa je polna, čas je dozorel, vsako obotavljanje in vsako polovičarstvo je odveč. Konzumarska nadloga pa mora biti strta, ker je postala že škodljiva za vse naše gospodarstvo.

Samo z investicijami je mogoče premagati brezposelnost

V Avstriji je okoli 550.000 brezposelnih, ki dobivajo od države nič manj ko 350 milijonov šilingov (ali 2800 milijonov dinarjev brezposelne podpore). To ogromno vsoto morajo za one, ki ne delajo, zbrati tisti, ki delajo. Z ozirom na ta velikanski izdatek za brezposelne so pričeli nekateri dunajski listi kampanjo, da se za brezposelne izdani denar uporabi za investicije.

Pri tem kalkulirajo tako-le: Vsaka investicija poveča gospodarsko delavnost in 100 šilingov za investicije izdanega denarja pomeni vsled denarnega kroženja 250 šilingov v pogledu kupne moči. Vsled tega niti ne bi bilo treba vseh brezposelnih direktno zaposliti, ker bi investicije same od sebe povzročile nova dela, ki bi zaposlila ostale delavce. Za avstrijski primer bi n. pr. zadostovalo, če bi se zaposlilo 165.000 delavcev in potem bi tudi vsi ostali brezposelni našli delo. Za zaposlitev 165 tisoč delavcev pri investicijskih delih pa ne bi bilo potrebno več denarja ko 590 milijonov šilingov, torej le 240 milijonov več, kakor pa znašajo letne podpore brezposelnih. Sestaviti bi bilo treba desetleten načrt za vse potrebne investicije in brezposelnost bi bila premagana.

Financiranje tega načrta bi se izvedlo na ta način: 350 milijonov bi se dobilo iz podpor brezposelnim, pri investicijskih delih zaposlene industrije bi dale polovico še potrebnega kapitala, druga polovica pa bi se dobila z notranjim investicijskim posojilom.

V zvezi s tem navajajo listi prednosti, ki jih dajejo investicije, in ki bi obstojale v tem:

1. Sedaj deficitni fondi za podpiranje brezposelnih bi postali aktivni, kar pomeni za Avstrijo 200 milijonov.

2. Povečanje dohodkov železnic, pošte in zavarovalnic.

3. Popolna zaposlitev industrije, ki bi zopet donašala čiste dobičke.

4. Vsi zamrzli krediti bi postali zopet prosti, zboljšanje valute in zmanjšanje dolgov.

5. Zboljšanje trgovinske bilance s povečanjem tujskega prometa ter z dvigom konkurenčne sposobnosti podjetij.

6. Odprava pred kratkim uvedenih zasilnih davkov.

7. Dvig narodnega premoženja z dvigom hranilnih vlog od 5 na 10 milijard.

Morda so ta izvajanja malo prerožnata, toda dejstvo je, da bi se mogel za brezposelne podpore izdani denar porabiti plodonosnejše in da je vsled tega naravno, če se skuša ta denar uporabiti za podlago velikega ozdravljenja gospodarskega življenja.

Na vsak način izhaja iz investicij ustvarjajoča sila in samo želeti bi bilo, da bi tudi pri nas polagali mnogo več važnosti na potrebo investicij, kakor pa se to danes dogaja.

Minister Mohorič o kmečkih dolgovih in dinarju

Kmečki moratorij nevzdržen — Strah zaradi dinarja neupravičen

V soboto in nedeljo je imel minister Mohorič na Gorenjskem več shodov, na katerih je podal več pomembnih izjav o važnih gospodarskih vprašanjih. Med drugim je dejal:

Ko se sestane Narodna skupščina, bo imela rešiti več važnih vprašanj. Zadostuje, da navedem le nekaj številk. Vsi vi, ki ste tudi sami gospodarji, veste, kako so se v zadnjih letih **izpremenile gospodarske razmere** in veste tudi, kako je prišlo do **katastrofalnega padca cen,** vsled česar so drž. dohodki stalno padali. Računa se, da je pred tem znašal **letni narodni dohodek 80 milijard dinarjev,** dočim znaša sedaj komaj polovico. Naš državni proračun, ki je tedaj znašal 12 milijard, je bil z ozirom na dohodek 80 milijard znosljiv, dočim je sedaj vprašanje, kako ga spraviti pri tako silnem padcu narodnih dohodkov v ravnotežje.

Poleg tega je prišlo tudi **vprašanje kmečkih dolgov.** Če pravimo razdolžitev kmeta, potem ni to pravilno povedano. Ne gre za razdolžitev kmeta v dobesednem pomenu besede, temveč jedro vprašanja je v tem, kako **napraviti kmečke dolgove znosljive,** da bodo v skladu s sedanjimi dohodki kmeta. Po statistiki, ki jo je sestavila Privilegirana agrarna banka, znašajo kmečki dolgovi **okoli šest milijard.** Ta vsota ni tako velika, če se upošteva, da znašajo vsi dohodki našega kmetijstva **okoli 20 milijard.** Tudi z ozirom na število kmetov ni to vprašanje tako težko, temveč težavno in nevarno postane šele z ozirom na obrestno mero, ki jo morajo plačevati kmetje zlasti v južnih krajih. Tam je skoraj ves kredit v zasebnih rokah in zaseben kapital zahteva visoke obresti. To je vzrok, da se je vlada odločila, da uredi to vprašanje.

V kratkem, dne 20. oktobra **poteče veljavnost sedanjemu zakonu o zaščiti kmeta.** Z novim zakonom se ima rešiti to vprašanje. **Novi zakon ne bo več določal odgoditve plačil za kmečke dolgove, ker se je izkazalo, da je ta odgoditev povzročila težke nerede v naših kreditnih prilikah in zlasti v vsej naši trgovini, obrtu in industriji.** Pri ureditvi kmečkih dolgov je najvažnejše **vprašanje obrestne mere.** Tu treba najti najbolj pravilno rešitev. Ta problem je zlasti težak v sedanjem času, ko katastrofalno padajo cene kmetskim pridelkom. Zato bo skupščina, ki se v kratkem sestane, posvetila vse svoje sile temu vprašanju v smislu besed, ki jih je izrekel kralj ob otvoritvi januarskega zasedanja skupščine, da namreč treba kmetskemu vprašanju in vprašanju cen kmetskih pridelkov posvetiti glavno pažnjo.

Dinar je trden

Glede dinarja je dejal minister Mohorič:

V zadnjih dneh se mnogo govori o našem dinarju. Morem izjaviti, da ni treba zaradi dinarja **imeti nobenega strahu,** in da je vse v redu, kar mora biti po zakonu v redu: zlata podloga dinarja in politika Narodne banke. Zlato kritje znaša 35%, bankovci brez podloge pa se ne tiskajo in zato ne **more biti niti govora o inflaciji.**

Nato je minister Mohorič pojasnil, kako je prišlo do **nihanja dinarskega tečaja.** Vsled deviznih omejitev drugih držav je bila tudi naša prisiljena, da je proglasila zaporo nad dobroimetji tujih kapitalističnih družb v naši državi. Pozneje pa je bila ta zapora ukinjena in tako je postalo okoli 100 milijonov dinarjev svobodnih in ti dinarji so povzročili nihanje njegovega tečaja. Bilo bi pa napačno, če bi se vsled tega razburjali. **Dinar ni v nevarnosti in je trdnejši ko kdajkoli.** Baš sedaj je odpotovala posebna komisija v Italijo, da sklene tudi z Italijo klirinški dogovor. Ni nobene nevarnosti, nobenega razloga za nepremišljene korake in ne za dvome in malodušnost.

Ustanove za uboge onemogle obrtnike in trgovce odnosno njih vdove

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1932 za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njihove vdove ustanove po 150 Din odnosno po 100 Din.

Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do dne 20. novembra t. l. Priloži naj se jim **od občinskega in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal,** da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Zakaj rastejo cene tudi domačim izdelkom?

Zagrebški »Jutarnji list« je priobčil članek: »Ali postaja blago dražje«, nakar je prejel od podeželskega trgovca ta odgovor:

Na vaš članek vam moram kot lojalen trgovec priznati, da se je blago v zadnjem času v resnici podražilo. Vzrok: **Domače tabrike** (meni so znane razmere samo v tekstilni stroki) **zvišujejo cene.** Ta povišenja se ne morejo utemeljiti s poviškom davkov, ker je povišanje cen tekstilnega blaga mnogo večje. Tako n. pr. velja danes meter volnene tkanine v fabriki Din 34, dočim je ista vrsta blaga veljala še 14. VIII. od 28 do 30 Din, neka druga tkanina pa je veljala pred 15. VIII. celo samo 10 do 11·50 Din meter. Kaj naj napravi trgovec z ozirom na takšno povišanje cen, ko mora po teh novih cenah nabaviti sebi blago. Ne preostane mu nič drugega, nego da poviša tudi on ceno, ker pri današnjem minimalnem zaslužku od 10 do 15% ne more še sam nositi podražitve blaga.

Drugi trgovec piše zaradi **podražitve octove kisline.** V današnjih časih naši kupci neprestano zahtevajo, da gremo s cenami doli. Pa tudi sami bi hoteli to storiti, ker vidimo, kako kmet za svoje pridelke malo dobi. Pri najboljši volji pa tega ne moremo storiti, ker moramo sami blago vedno dražje plačevati. Tako se je n. pr. octova kislina prodajala še leta 1928 po 28 Din kg, danes pa moramo plačevati octovo kislino že po 42 Din za kg. Radi bi zvedeli, kje so vzroki za to podražitev, ko se vendar octova kislina izdeluje doma iz domačih sirovin.

Zagreb proti gostovanju cirkusa Gleich

Iz istih razlogov, kakor smo jih naveli mi v zadnji številki, so tudi v Zagrebu razne kulturne in gospodarske organizacije nastopile proti gostovanju cirkusa Gleich. Tako je podala svoj protest proti temu gostovanju Zbornica za trgovino ter razne gospodarske organizacije. Prav tako pa je protestiralo Narodno gledališče, kateremu so se pridružila vsa kino-gledališča.

In prav na mestu so vsi protesti, ker danes res ni čas za lahkomišljeno zapravljanje denarja.

VPRAŠANJE VOJNIH DOLGOV

Odbor za proučavanje mednarodnih gospodarsko-finančnih odnošajev Sev. Ameriških Združenih držav je izdelal daljše poročilo o vojnih dolgovih. V tem poročilu se pravi, da pomeni uničenje vojnih dolgov za Združene države težko breme. Vendar pa priporoča odbor v interesu Združenih držav in vsega sveta razveljavljenje vseh dolgov.

Statistika kmečkih dolgov

Rezultati ankete o višini kmetskih dolgov: 700.000 kmetov ima 7 milijard dolga — Poleg Primorske je Dravska banovina najbolj zadolžena

Kmetijski minister **dr. Demetrović** je podal novinarjem obširno izjavo o rezultatu ankete, ki je imela dognati višino kmečkih dolgov in značaj teh dolgov. Najprej je minister pojasnil, po kakšnih načelih je delovala anketa in zakaj njeni podatki niso čisto točni. Na podlagi objektivnih podatkov ni bilo mogoče delati, ker je notorično, da so prijave za rentni davek silno pomanjkljive, ker poleg tega niso povsod uvedene zemljiške knjige in ker zasebni upniki gotovo ne bi navedli vseh svojih dolžnikov. Zato ni preostalo nič drugega, ko da se zberejo podatki na podlagi prijav dolžnikov. Tudi ti podatki niso čisto točni, ker so ponekod nekateri iz raznih vzrokov zamolčali svoje dolgove, drugod pa jih zopet prijavili v večji vsoti, kakor jih imajo. Zbrani podatki pa so pomanjkljivi tudi vsled tega, ker se ni moglo upoštevati, koliko dolguje kmet kmetu in je vsled tega prava zadolženost kmetovalca na hektar netočno podana.

Kljub vsem tem nedostatkom pa se vendar more reči, da so rezultati ankete v glavnem točni. To se vidi tudi iz tega, ker se ujemajo z rezultati ankete napovedi državnih denarnih zavodov ko tudi zasebnih bank. Verjetno pa je, da so kmetje zasebnikom več dolžni, kakor pa izhaja iz navedb ankete.

Komu dolgujejo kmetje

Od vseh 6076 milijonov dinarjev prijavljenih kmečkih dolgov odpade na:

	v milijonih Din	
zasebne upnike	2688·8	ali 44·27%
denarne zavode	1997·6	ali 32·90%
zadruge	746·3	ali 12·29%
Priv. Agrarno banko	461·4	ali 7·60%
Drž. Hip. banko	178·5	ali 2·94%

V posameznih banovinah odpadejo dolgovi na:

	D.H.B.	P.A.B.	Banke	Zadr.	Zaseb.
dravska	0·6	—	17·6	33·5	48·3
vardarska	5·2	5·7	38·0	9·0	42·1
vrbaska	3·4	6·8	33·4	9·6	46·8
drinska	3·5	17·0	30·6	8·4	40·5
dunavska	2·6	14·5	52·8	8·3	21·8
zetska	7·9	4·6	16·6	4·5	66·6
moravska	1·7	10·8	52·8	10·9	23·8
primorska	5·4	2·2	15·1	5·0	72·3
savska	1·6	3·1	29·7	8·5	57·1

Kakor se iz te statistike vidi, so kreditne razmere v dravski banovini najbolj ugodne, ker je tu kreditno zadružništvo najbolj razvito. Najneugodnejše pa so kreditne razmere v primorski, zetski in savski banovini, kjer so zasebni upniki najmočnejši, ki navadno pobirajo najvišje obresti. Nazorno pa kaže tudi ta statistika, kako je v večini banovin kreditno zadružništvo zelo slabo razvito, da v nekaterih banovinah, ko v zetski in primorski skoraj ne pride v poštev.

Oblike dolgov.

Od 6072 milijonov celotne prijavljene vsote kmečkih dolgov je za 4976 milijonov ugotovljen način dolga. Od vse te vsote je 33·8% meničnih dolgov, 32·1% hipotekarnih in 34·1% na zadolžnice. Pri tem pa je treba upoštevati, da je tudi dosti meničnih dolgov in onih na zadolžnice dejansko hipotekarnih dolgov. Meničnih dolgov je najmanj v primorski in dravski banovini, kjer se z menicami zelo malo dela.

Koliko dolgov odpade na 1 dolžnika in na hektar

Čeprav v tem pogledu podatki niso čisto točni, vendar podajajo zanimivo in tudi jasno sliko o težini kmečkih dolgov v posameznih banovinah.

banovina	Na 1 dolžnika	Na eno gospodarstvo	Na ha
dunavska	19.332	2.731	7·09
dravska	17.930	2.228	8·04
primorska	12.395	4.457	2·74
zetska	8.294	1.583	5·24
savska	7.427	1.841	4·53
drinska	6.822	1.029	6·63
vardarska	6.431	1.034	6·22
moravska	5.541	1.028	5·39
vrbaska	3.860	769	5·02

Gospodarska moč zadolženih kmetov

Od vse zemlje, ki je last zadolženih kmetov, je obdelane zemlje v:

dravski banovini	42·1%
zetski banovini	58·7%
moravski banovini	63·4%
savski banovini	64·1%
primorski banovini	65·4%
vardarski banovini	69·0%
drinski banovini	69·2%
vrbaski banovini	82·8%
dunavski banovini	96·1%

Potemtakem je stanje najboljše v donavski banovini, najslabše pa v dravski in nato v zetski.

V posameznih banovinah je en hektar obdelane zemlje obremenjen:

v primorski	s 6.811 Din
v dravski	s 5.303 Din
v savski	z 2.871 Din
v dunavski	z 2.844 Din
v zetski	z 2.697 Din
v moravski	z 1.675 Din
v vardarski	z 1.498 Din
v drinski	z 1.488 Din
v vrbaski	z 929 Din

V vsej državi je en hektar obdelane zemlje povprečno obremenjen z 2.552 Din, kar pomeni, da je v dravski en hektar nad državnim povprečjem obremenjen **za 2.752 Din.**

Kmečki dolgovi in dohodki kmetijstva

Če upoštevamo povprečen letni dohodek kmetijstva v letih 1926 do 1930 in ta dohodek ocenimo po cenah v 1. polovici leta 1931, potem je znašal narodni dohodek od kmetijstva 9191 milijonov Din, od česar v denarju 40% ali 3676·4 milijona. Od živinoreje pa je znašal dohodek 5880 milijonov, v denarju 60% ali 3528 milijonov Din.

Ves dohodek kmetijstva v denarju je znašal torej vsako leto povprečno **7204·4 milijonov dinarjev, torej več, kakor znašajo vsi kmečki dolgovi.** Ta dohodek pa odpade na vseh 12.258.408 hektarjev obdelane zemlje (s pašniki in livadami v državi). Vsi kmečki dolžniki pa imajo zemlje le 3,431.298 ha ali 28% od vse obdelane površine.

Če se pa to upošteva, postane slika mnogo bolj neugodna, kajti ves dohodek zadolženih kmetov znaša le 2017·2 milijonov Din. Ker povprečna obrestna mera za dolgove gotovo ne znaša manj ko 16%, morajo zadolženi kmetje plačati samo za obresti eno milijardo, to je **polovico vseh njihovih dohodkov.** To pa se pravi, da pri tako veliki obremenitvi s samimi obrestmi ni mogoče računati na povrnitev kapitala in da je tudi kupna moč zadolženega kmeta neznatna.

Iz podrobnih podatkov v nekaterih srezih je razvidno, da odpade večina kmetskega dolga na posestnike, ki imajo od 2 do 20 ha zemlje. Ti mali posestniki pa imajo tudi najštevilnejše rodbine, vsled česar je za te ljudi prezadolženost tem večja nadloga.

Obrestna mera znaša ponekod tudi več ko 24%, manjša pa je v zapadnih banovinah in najnižja v dravski.

Posebne ankete pa so skušale ugotoviti tudi vzroke kmečke zadolženosti. Približno polovica dolga gre za produktivne namene, polovica pa v konzumne svrhe in ta polovica je čisto negativna, ker ni prav nič doprinesla za povečanje in zboljšanje produkcije. Ta polovica dolgov je torej prava zguba.

Celotna slika o zadolžitvi kmetov v posameznih banovinah pa je razvidna iz te statistike.

banovina	Občin vseh	ki so dale podatke	Število dolžnikov	Vsota vseh dolgov
vardarska	510	427	30.643	197,194.349
vrbaska	179	159	75.865	292,774.539
dravska	1068	852	58.432	1.044,795.756
drinska	447	422	88.169	601,022.658
dunavska	805	749	83.030	1.603,361.788
zetska	306	255	48.987	406,882.732
moravska	771	720	54.339	301,346.089
primorska	110	92	54.561	666,930.050
savska	520	431	128.888	458,770.334

Ker je poslalo podatke samo 87·1% občin, se more računati, **da je v vsej državi 700.000 dolžnikov, ki dolgujejo 7 milijard dinarjev.**

Obiščite automatični bulet
DAJ-DAM

Silno nazadovanje avstrijskega lesnega izvoza

Nič manj ko jugoslovansko lesno industrijo je gospodarska kriza zadela tudi avstrijsko. Zveza avstrijskih žag je o tem izdala obširno spomenico ter statistiko avstrijskega lesnega izvoza. Ta statistika je tako jasna, da že sama pove vse.

Avstrija je izvozila lesa

	vagonov v tisoč vagonih	v vrednosti v milijonih šilingov
v Italijo:		
l. 1929	53	75
1931	36	36
1932 (I. polletje	14·5	14
v Francijo:		
l. 1931	20	23
1932 (I. polletje)	4·4	5
v Švico:		
l. 1931	4·8	7·5
1932 (I. polletje)	1·35	2·2
na Madjarsko:		
l. 1929	6	9
1931	4·6	5
1932 (I. polletje)	4·3	4
v Nemčijo:		
l. 1928	33·9	43·6
1931	2·1	2·7
1932 (I. polletje)	0·43	0·5

Ponudbe-povpraševanja

Tvrdka **Paolo Giaconi, Venezia, S. Polo Corte Barzizza 1178,** želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki perutnine. Korespondenca italijanska.

Dr. LAPAJNE STANISLAV
odvetnik v Ljubljani
vljudno naznanja, da se je preselil s svojo pisarno na Gosposvetsko cesto št. 4-I. Tel. 2593

Svarilo pred nezanesljivo tvrdko

Dobili smo poročila, da tvrdka »Yougo-import« Alexandrie v Egiptu, Boulevard Saad Zaghloul, ni izpolnila obveze napram raznim našim izvoznikom in so že mnoge naše tvrdke utrpele večje škode radi nesolidnosti imenovane tvrdke. Zato svarimo vse naše interesente, da so v poslovnih stikih z imenovano tvrdko, ako se sploh spuščajo v kake kupčije, zelo oprezni.

Vse trgovce opozarjamo

na Dopisno trgovsko šolo
Ljubljana Pražakova 8/I.
ki dopisno nauči
vsakogar: knjigovodstvo, dopisje, trg. računstvo, poznavanje blaga in vseh drugih trgovskih ved — in nemščino, angleščino, francoščino in ostale svetovne jezike

Nove uvozne prepovedi v Avstriji

Kakor poroča »Neue Freie Presse« iz zanesljivega vira, namerava avstrijska vlada izdati celo vrsto novih uvoznih prepovedi. Avstrijska vlada pravi, da je k temu prisiljena vsled številnih prošenj, ki prihajajo na trgovinsko ministrstvo. Kakor se doznava, je avstrijsko trgovinsko ministrstvo prejelo dosedaj že okoli sto takšnih prošenj.

PORAST AVSTRIJSKIH DRŽAVNIH DOHODKOV

Vsi davčni dohodki Avstrije so znašali meseca julija 91·9 milijonov šilingov napram 79·09 milijonom v juniju. Dohodki neposrednih davkov so narasli od 24·4 v juniju na 29·1 milijonov v juliju.

Po svetu

Naš zunanji minister dr. Jevtić je bil na seji politične komisije izvoljen za glavnega poročevalca o iraškem vprašanju. Je to velik uspeh, ki je tem bolj pomemben, ker je dr. Jevtić prvič na seji Zveze narodov.

Finančni minister je izdal na vse občine posebna navodila za sestavo občinskih proračunov in odredil, da se nikjer ne smejo zvišati obč. dajatve in da je treba povsod uvesti največjo štednjo. Plače obč. uradnikov treba reducirati za 10%. Niti enega uradnika se sme na novo nastaviti. Slična navodila za štedenje so dobile tudi banovine.

Vlada je nakazala vsaki banovini po 50.000 Din podpore za vzdrževanje kmetijskih tečajev.

Dne 1. oktobra je poteklo 70 let, odkar je bila otvorjena proga Zidani most—Zagreb—Sisak.

Privilegirana Agrarna banka si zgradi lastno palačo.

Medić-Zankl **hladni klej za mizarje in slikarje, steklarski kit, lanene tropine ter vse v stroko**

Vloge vseh vojvodinskih denarnih zavodov so znašale v juniju 1.137·7 milijonov (junija 1931 1.458·7 mil.), v avgustu pa 1.112·4 milijonov (v avgustu l. 1931 1.419·2 milijonov) dinarjev.

V Mariboru nameravajo zgraditi novo tekstilno tovarno »Jugosvilo«.

Francoska vlada je povišala uvozno carino na sirovo maslo od 600 na 700 frankov za 100 kg. Ta carina velja za države, s katerimi je Francija sklenila preferenčni dogovor, dočim morajo vse druge države plačati 1400 frankov carine.

155 političnih umorov je bilo v Nemčiji v 8 mesecih. Največ jih je bilo ubitih v juliju in sicer 86.

Ministrski predsednik Avstralije Lyon je izjavil, da pripravlja tudi avstralska vlada obsežno konverzijo dolgov.

Avstrijska vlada namerava zvišati prometni davek samo za 100%, kakor je dejal finančni minister dr. Weidenhoffer

Znižanje uradniških plač v Švici. Zvezni svet je z 90 proti 60 glasovom sklenil, da se uradniške plače znižajo za 7 odstotkov. Federalni svet je zahteval desetodstotno znižanje plač.

Emisije efektov so znašale v U. S. A. v prvih letošnjih osmih mesecih 950 milijonov dolarjev, dočim so znašale v istem času lani 2950 in v letu 1930 celo 5150 milijonov dolarjev.

Nemške papirnice nameravajo zvišati ceno rotacijskega papirja za 12 do 14 odstotkov.

Največja francoska fabrika kanonov Schneider Creuzot bo pričela izdelovati britvice.

Svetovna produkcija bakra je znašala v avgustu 64.000 ton proti 74.000 tonam v juliju in 122.000 tonam v avgustu lanskega leta.

Švedske državne železnice so naročile 30.000 ton angleškega premoga pod pogojem, da ti naroče stavben les za premogokope na Švedskem.

Gene bencina so na Holandskem povišane in sicer za 2 centa na liter. Bencin v velikih posodah velja 17 centov liter, bencin za industrijo pa 15 centov za liter.

Po zadnjih podatkih znaša število brezposelnih v Ameriki že 11,500.000.

50.000 transportnih delavcev je stopilo v Berlinu v stavko, da se niso mogle izvršiti 1. oktobra nobene selitve. Stavke delavcev se bodo pričele vsled redukcije mezd tudi v drugih obratih.

Najdražji hotel na svetu, Waldorf Astoria-Hotel v New-Yorku je prišel v konkurz. Hotel so dali zgraditi sami milijonarji.

Vsled revolucije v Braziliji, ki zelo otežkočuje izvoz, je zrasla cena kave.

»BUDDHA«
TRADE MARK
„BUDDHA“
čajne mešanice so najboljše
TEA IMPORT, LJUBLJANA
Telefon 26-26 Večna pot 15 Telefon 26-26

Delovanje Zveze trg. gremijev v l. 1931

Tajniško poročilo tajnika Zveze trgovskih združenj, g. I. Kaiserja na občnem zboru v Laškem

II.

Mnogo težkoč v trgovskem poslovanju so povzročale v preteklem letu **razne odredbe za omejitev prodaje posameznih predmetov v trgovini, odnosno za monopolizacijo predmetov.**

Tako se je razvnela v preteklem letu ostra borba proti odredbi finančnega ministrstva, da špecerijske trgovine ne bi smele prodajati **alkoholnih pijač lastne polnitve.** S tem se je očividno hotelo odvzeti špecerijski stroki pravico, ki si jo je pred leti z veliko težavo priborila. Zveza je tedaj storila vse, da bi se ta odredba ne uveljavila, vendar ji pa to, razven podaljšanja roka, ni uspelo.

V letošnjem letu pa se je z novimi trošarinskimi predpisi **položaj še toliko poslabšal,** da se je uvedla za prodajo pijač v originalno zaprtih steklenicah **pavšalirana taksa,** ki s svoj višino povsem onemogoča prodajo pijač v originalno zaprtih steklenicah. Z intervencijo proti trošarinskim predpisom pri senatu, se je Zvezi posrečilo doseči le znižanje takse za Maribor in Ljubljano od 6000 na 4000 Din.

Očividno pa gre tendenca za tem, da se iz trgovine vobče izloči prodaja alkoholnih pijač brez posebne točilne pravice. Vse pa kaže tudi na to, da ne bodo trajni sedanji trošarinski predpisi, ker so mnogo škodovali trgovini, za državo pa imeli neugoden finančni efekt. Zveza bo tedaj ponovno energično nastopila za interese trgovine.

Trgovino s papirjem in trgovino z mešanim blagom je občutno prizadelo

monopoliziranje nekaterih vrst šolskih zvezkov,

ki se je že nekaj let pripravljalo. Kljub tehtnim protirazlogom Zveze in Zbornice se je monopolizacija v tekočem letu izvedla v občutno škodo prizadetih strok. Z odlokom ministrstva se je odredilo, da morajo šolska upraviteljstva naročati monopolizirane zvezke neposredno pri banovinski zalogi šolskih knjig, odnosno pri državni tiskarni. Zveza je monopolizaciji ponovno ugovarjala in v primeru, da se monopol na šolske zvezke ne ukine, zahtevala, da se dajo zvezki trgovini v nadrobno prodajo. Zveza to akcijo še nadaljuje.

Glede

oddaje dobav

je vladalo med našim trgovstvom veliko nezadovoljstvo. Oddaja dobav je tako centralizirana, da je uprav v škodo ne le solidnim in reelnim podjetjem, marveč tudi državi sami. Za vsako dobavo je odločilno ministrstvo, ki sestavlja pogosto komisije za oddajo dobav, kar povzroča državi nepotrebne stroške.

Pri takšni oddaji dobav se dogajajo **nepravilnosti,** kakor n. pr. z oddajo železniških pragov. Zveza se je mnogo prizadevala, da se **oddaja dobav decentralizira** in oddaja le domačim pridobitnikom.

Za izboljšanje prometnih prilik

V prometnem oziru je Zveza na podlagi sklepa lanskoletnega občnega zbora energično intervenirala radi izboljšanja **telefonskih prilik** v dravski banovini in so prenehale številne pritožbe iz vrst telefonskih interesentov.

Zveza se še nadalje trudi, da uveljavi zahtevo po **novi porazdelitvi naročnikov in pristojbine po številu pogovorov.**

Vprašanje napeljave **mednarodnih kablov** je ostalo na mrtvi točki.

V ponovnih primerih je intervenirala Zveza radi pravočasne **dostave vagonov** in predložila po predlogih združenj predlog k novemu voznemu redu.

Za posamezne stroke, ki so bile radi padca cen in prometa posebno težko prizadete, je Zveza intervenirala pri ministrstvu za promet in trgovinskem ministrstvu radi znižanja cen ležarinskih prostorov in železniških tarif.

Zlasti pereče je v preteklem letu postalo vprašanje

prevoznih tarif in najemnin za ležarinske prostore

Naše prevozne tarife, ki so določene po stanju iz leta 1927 odnosno 1928, so danes, ko so cene blagu znatno padle, za **povprečno 40—50% previsoke.** Trgovec, ki je nekdaj vkalkuliral prevoznino v prodajno ceno, tega danes ne more storiti več, če hoče biti konkurenčen. Da je sedanja tarifa povsem nemogoča, kaže nekaj konkretnih primerov iz lesne stroke.

Iz postaje Kranj—Beograd stane prevoz 1 vagona tesanega lesa 2740 Din, medtem ko znaša vrednost lesa le 3000 do 3200 dinarjev.

Iz postaje Prevalje—Beograd stane prevoz vagona tesanega lesa 2825 Din (to je 156 Din za 1 m³). Cena lesu franco Prevalje pa je le 160 Din za 1 m³.

Prevoznina stane torej le nekoliko manj nego natovorjeno blago, pa čeprav je obremenitev s prevoznino znašala nekdaj največ le ⅓ vrednosti blaga.

Radi tega je Zveza ob navedbi konkretnih primerov in dokazov v predstavki ministrstvu prometa predlagala 50% znižanje tarif.

Prav isto je tudi z **najemninami ležarinskih prostorov,** ki so določene po pravilniku iz leta 1927.

Ležarinski prostori so danes prazni, deloma res radi zmanjšanega prometa, v večji meri pa radi previsokih najemnin, ki silijo trgovstvo, da najema mnogo cenejše zasebne prostore ob železniški progi. Zato je predlagala Zveza tudi revizijo pravilnika o najemninah za ležarinske prostore.

V naši tarifni politiki opažamo v splošnem dokaj neokretnosti. Padcu cen in prometu bi moralo samo po sebi slediti tudi znižanje tarif, ne le z ozirom na finančni efekt železnice, ki bi ob zvišanem prometu ne utrpel tolike škode, marveč še bolj v olajšavo izvoza, ki se bori na zunanjem trgu z ostro konkurenco in ugodnostnimi tarifami sosednih držav, ki jih pa naši izvozniki ne uživajo.

V preteklem letu se je mnogo razpravljalo o

zgraditvi proge Kočevje—Sušak

Že je bilo upanje, da je zgraditev te proge postala aktualna. Sestavil se je poseben odbor, ki bi proučil zlasti vprašanje financiranja proge. Neugodne denarne prilike pa so zgraditev te proge za nedogledni čas postavile zopet v ozadje.

Z mrtve točke, dasi povsem neupravičeno in brez tehtnih razlogov, se tudi v preteklem letu ni ganilo vprašanje otvoritve **proge Hodoš—Davidhaza—Kotormany,** dolgoletne težnje prekmurskih gospodarskih krogov.

Socialno politična vprašanja

V socialno političnem oziru preteklo leto z ozirom na trgovino, ni prineslo nikakih važnejših dogodkov. Ostala nam je neizpolnjena stara zahteva po

decentralizaciji delavskega socialnega zavarovanja

Kljub težkim časom smo mogli ugotoviti le zvišanje prispevkov, kar nas je še bolj utrdilo v prepričanju, da je centralizirano delavsko zavarovanje le drag aparat, ki dejansko uporablja velike vsote brez kakih pozitivnih uspehov.

Izmed važnejših akcij v socialno političnem oziru omenjam izjavo Zveze glede **odpravnin po novem obrtnem zakonu.** Z novim obrtnim zakonom so se nameravale uvesti za pomožno osebje za daljšo dobo zaposlenja v podjetju ob razvezi službenega razmerja visoke odpravnine, ki bi mogle ob gotovih okoliščinah ogrožati eksistenco podjetja.

Zveza je tedaj pokrenila akcijo, da se iz določb o odpravnini izloči pomožno osebje, zlasti tam, kjer je pokojninsko zavarovanje izvedeno. Ta akcija naših organizacij je uspela.

(Konec prihodnjič.)

Gomišček:

Tujski promet in reklama

Na nad vse uspelem zborovanju trgovcev v Laškem je g. Konrad Elsbacher pokazal natančno sliko našega tujskega prometa. Priporočal je več reklame in propagande za velevažno narodno gospodarsko panogo.

To opozorilo na potrebo reklame je bilo že nujno, ker vidimo, kako se vse tujskoprometne države na vse načine trudijo, da privabijo čim več tujcev. Vsako najmanjšo možnost izrabijo in v besedi in sliki ter s posebnimi propagandnimi prireditvami kličejo v svojo deželo tujca. V tem oziru so zlasti mojstri Italijani in priznati moramo, da deluje zelo dobro njih osrednja propagandna organizacija »ENIT« (Ente nazionale industrie turistiche). Nič manj dobro pa deluje v zadnjem času tudi Španija, da ne omenjam še posebej Švice, te tipične dežele turistike.

Glavna prednost turistične propagande v omenjenih deželah je, da je ta izvedba tako sistematična, da je njen uspeh skoraj zagotovljen. Vse vede in znanosti so v službi reklame. Uporabljajo se vsa moderna sredstva, ki sploh morejo uplivati na človeka zlasti v psihičnem oziru. V Italiji, Španiji, Švici in v Franciji ter njenih kolonijah vodijo tujsko propagando strokovnjaki, ki se čisto posvetijo propagandi in katerim je tujska reklama poklic. Ni čuda, da znajo kar točno izračunati, kakšen bo uspeh propagande. Ti reklamni strokovnjaki vedo, da mora vsa tujska reklama biti ena celota, da mora reklama za en kraj dati priliko za opozorilo na prednosti drugega kraja. Pri tem je njih reklama pestra in živa ter prepričevalna, da se človek le težko odtegne uplivu njih plakatov ter z vsemi potrebnimi podatki opremljenih brošur. V vsej njih propagandi se vleče rdeča nit, ki govori tujcu, kako silno mnogo mu bo nudilo potovanje v njih deželo, ki je seveda najlepša in kjer dobi vse, kar si poželi. Oblastva z največjim umevanjem podpirajo to propagando in nudijo tujcem razne olajšave ter so sploh do tujca nad vse uslužljivi.

Reklama pa mora biti tudi trgovska. Ni zadosti, če se na slepo razpošiljajo še tako lepi prospekti po svetu. Njih učinek je dostikrat minimalen, njih stroški pa prav znatni. Reklama se mora izplačati in mora biti tudi pravilna, ker slaba reklama more naravnost uničujoče škodovati. Tako na primer je neizogibno, da bodo prevelike obljube na prospektih tujca samo odgnale in sicer za vedno.

Naša tujsko-prometna reklama je še silno nerazvita. Predvsem pa ji manjka vsaka enotnost. Tudi ni še prave kontinuitete med posameznimi tujsko-prometnimi panogami. Tako bi morala propaganda za zimski sport obenem opozarjati tujca, da ima le par ur od naših alpskih velikanov do morja. Vse premalo je tudi naša tujska reklama prilagojena navadam in željam tujca. Pa tudi to je važno, na katero plast ljudi se obračamo in kako jim dopovemo, da ravno njih željam naši kraji najbolj ustrezajo.

Priznavam rad, da je naša propaganda v zadnjem času znatno boljša, toda še vedno imamo še premalo izkušnje in znanja. Pa tudi sredstev imajo naša propagandna društva premalo. Zlasti naše javne institucije bi morale izdatnejše skrbeti za zadostna sredstva naši tujski reklami in propagandi.

Posebno pa bi morali gledati na to, da si vzgojimo dobrih reklamnih strokovnjakov, ki bi morali voditi sploh vso našo propagando. Tudi naši upodabljajoči umetniki bi morali gledati na to, da z efektnimi plakati gredo naši tujski propagandi na roko. Ne koristili bi samo svoji deželi, temveč tudi sebi zagotovili lep zaslužek. Skratka, delati je na to, da dobi vsa naša tujska propaganda sistem, da bo vodena enotno in s tem dosegla popolen uspeh.

Malinovec
pristen, naraven, na malo in veliko prodaja lekarna
Dr. G. Piccoli
Ljubljana, Dunajska c. 6

NOVA BANČNA POLOMA V ITALIJI

L. 1886. ustanovljena Cassa Centrale Cattolica v Parmi, ki je imela zlasti mnogo klijentele na deželi, je prišla v konkurz Njen osnovni kapital je znašal 5 milijonov lir, vlog pa je imela čez 55 milijonov. Nadalje je ustavila izplačila Banca di Credito Emiliano, ki je bila ustanovljena l. 1914 in ki je imela 3 milijone lir osnovnega kapitala.

* * *

KONVERZIJA ANGLEŠKEGA IN FRANCOSKEGA VOJNEGA POSOJILA

Po uspešnem zaključku francoske in angleške konverzije dolgov se kar sama od sebe vsiljuje primera med obema konverzijama. Angleška konverzija je dvakrat večja ko francoska, je pa tudi materijalni uspeh angleške konverzije večji, ker se je angleška konverzija izvršila za en procent nižje ko francoska. Nominalna vrednost konvertiranega angleškega posojila je znašala **417 milijard dinarjev,** nominalna vrednost francoskega pa samo **190 milijard dinarjev.** Skupna vsota angleške in francoske konverzije pa znaša bajno vsoto 607 milijard dinarjev.

* * *

MADJARSKI DOLGOVI TUJINI

Po zadnjem popisu dolgov je bilo ugotovljeno, da znašajo vsi madjarski dolgovi tujini 4309 milijonov pengov (okoli 43 milijard dinarjev). Še lani je ugotovila finančna komisija Zveze narodov, da znašajo vsi madjarski dolgovi le 4094 milijonov. Leta 1931. je plačala Madjarska tujini 256 milijonov pengov (okoli dve in pol milijarde dinarjev) in sicer 203·5 milijone za obresti in 52·5 milijonov za odplačilo kapitala.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. — Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

ZAČASNA USTAVITEV OBRATA V ŠIPADOVI ŽAGI

Ravnateljstvo lesno-industrijskega podjetja Šipad v Sarajevu je sklenilo, da s prvim oktobrom ustavi delo v največji žagi v Dobrlinu, kjer je zaposlenil 700 delavcev. Ravnateljstvo utemeljuje svoj korak s tem, da je voda tako nizka, da je prenos materijala nemogoč. Kakor hitro bodo vode narasle, se bo zopet pričelo z delom.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten **domač izdelek,** s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Gospodarsko poročilo iz Poljske

Poljska je deležna bistveno prav takšnih gospodarskih prilik in neprilik, kakršne vladajo trenotno menda v vseh agrarnih državah in ki so vrhu tega še prav posebno neugodne in pogubne za kmetski življelj.

Tudi poljski kmet podlega zadnja leta usodepolnim razlikam, ki nastopajo pri padanju cen kmetijskim pridelkom in nekateremu industrijskemu blagu. Za enako delo prejema vsled razdejanega stanja cen kmetijskim pridelkom komaj le še najneznatnejši delec vrednosti iz prejšnjih let. Temu nasproti pa mora plačati za nabavo obrtnih izdelkov ceno, ki se je v bistveno počasnejšem tempu le malo pomaknila navzdol.

V primeri s stanjem leta 1927., so padle preteklega meseca avgusta na Poljskem cene poljedelskim pridelkom v trgovini na debelo na 48·9%, nasproti čemur so se znižale obrtniškim izdelkom, katere kupuje kmet, samo na 86·7%. Za pripadnike meščanskih poklicev so padle, kot izkazujejo uradne statistike, cene kmetijskim pridelkom v trgovini na drobno na 63·5%, živežu pa na 65·4%, pri čemer pa se je treba ozirati na to, da ti statistični podatki nikakor ne predstavljajo povprečnega razdobja v letu, pač pa stanje po žetvi. S padcem cen živežu se namreč ni gospodarski položaj meščanskega prebivalstva prav nič izboljšal, ker so se mnogokratno povečali ali pa so prav malo padli izdatki za druge življenjske potrebščine, kakor za stanovanje, obleko in takozvano »utrpljivo ali pogrešljivo« potratno blago. Gotovo je, da so v Varšavi omogočile le razmeroma nizke cene za živež, ki so vsekakor za 15% nižje od onih v malih poljskih mestih, da meščansko prebivalstvo sploh more še prenašati neprijetne posledice depresije.

Ne glede na to, da se je **brezposelnost nekoliko zmanjšala** (število 569.000 brezposelnih meseca julija 1931, je padlo istega meseca l. 1932 na 471.000) in da je številka o začasnem zaposlovanju nekoliko narasla, je postalo delo, pri katerega nagraditvi se nikjer tako močno ne stremi za eksistenčnim minimom, kot na Poljskem, čezdalje bolj po ceni. Tozadevne redukcije plač se cenijo zadnja leta na 20 do 40% in so vsekakor zelo pomembne zlasti za državne uradnike in nameščence.

Potrebna obnova uravnovešenja cen kmetijskim in industrijskim produktom, pa tudi politične nevarnosti, katere so spojene s še nadaljnim trajanjem gospodarske stiske, so privedle vodilne kroge do tega, da se lotijo dveh važnih problemov, prvič: znižanja cen blagu, drugič pa zmanjšanja produkcijskih stroškov, kar je ena izmed najnujnejših gospodarsko-političnih nalog.

Pojska si pri svojih zlatih in deviznih razmerah ter spričo lastnih težkih izkušenj o inflaciji, prav tako malo kot Nemčija lahko dovoljuje, da bi se ravnala po angleško-skandinavskem zgledu in okrepila svoje gospodarstvo z znižanjem vrednosti svoje valute. Pravtako se ni gledalo na to, da bi se po zgledu Brüningove prisilne naredbe, vpadlo v nivo cen na državno pest.

Zadnje tedne prav posebno napada vladni tisk **kartelno politiko glede cen.** Kot najradikalnejše protisredstvo se smatra znižanje carin. Poleg tega predstavljajo davčne odredbe in tarifne reforme državnih železnic prav važno sredstvo, s katerim naj bi se zlomil odpor kartelnih družb. Na Poljskem je sploh izbruhnil odpor proti kartelom na celi črti. Njihove »okorne« cene se izpodbijajo, kot ena izmed glavnih ovir izboljšanja. O kartelih je napovedana sedaj nova zakonska uredba. Eden glavnih akterjev v tem boju glede kartelov, je prejšnji finančni minister Matuszewski, ki se pa je za časa svojega uradnega udejstvovanja prav malo ravnal v duhu svojih današnjih načel.

Konkurzi

Razglašen je konkurz o imovini **Böhmerwalda Henrika,** trgovca v Ljubljani. Konkurzni sodnik Avsec Anton, upravnik mase odv. dr. Brejc. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču soba št. 140, dne 8. oktobra ob devetih. Oglasitveni rok do 10. novembra. Ugotovitveni narok pri dež. sodišču dne 19. novembra ob devetih.

Poravnalno postopanje je končano glede lesnih trgovcev Avgusta in Rote Hölbl v Št. Vidu pri Vuzenici, trgovca Klime Josipa v Mariboru, trgovca Kunstka Pavla v Mariboru, trgovca Škrabana Janeza v Pucincih in krojača Vezjaka Jakoba iz Maribora.

Dobava-prodaja

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. oktobra t. l. ponudbe glede dobave cinkaste pločevine, kositra, zalivk, litine, žice itd., 2000 komadov brezovih metel, 4000 kg modre galice, 300 kg salmijaka v prahu in 2000 kg bločnih verig; do 11. oktobra t. l. pa glede dobave 2000 komadov ogljenih vrečic. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1260 m zemeljskega kabla. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih).

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 13. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 300 komadov spojk ter glede dobave vodovodnih potrebščin; do 20. oktobra t. l. pa glede dobave 2 komadov transportnih jermenov ter glede dobave kolesnih delov.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave raznega električnega materijala, 30 jamskih zgrtač, 10 komadov smirkovih plošč, 5 komadov azbestnih plošč in ca 100 komadov svedrov in 20 kg podkovnih žebljev; do 17. oktobra t. l. pa glede dobave 1500 kg turbinskega olja.

Pri Direkciji državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 26. oktobra ofertna licitacija glede dobave materijala za gornji ustroj (tračnice itd.).

Dobava lekarniškega materijala. Pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: Dne 27. oktobra t. l. glede dobave zdravil; dne 8. novembra t. l. glede dobave kemikalij; dne 12. novembra t. l. glede dobave raznih drog in olj; dne 15. novembra t. l. glede dobave dezinfekcijskih sredstev in mila; dne 17. novembra t. l. glede dobave motvoza in plutovinastih zamaškov; dne 19. novembra t. l. glede dobave papirja; dne 22. novembra t. l. glede dobave raznih zdravil; dne 24. novembra t. l. pa glede dobave raznih olj.

Dobava mesa in mleka. Dne 5. oktobra t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dnevne dobave mesa in mleka za čas od 1. oktobra do 31. marca 1933.

Gradsko načelstvo v Koprivnici sprejema do 8. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov impregniranih borovih drogov za elektrarno.

Direkcija državnega rudnika Mostar sprejema do 18. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg bencina, glede dobave jekla, 50 m železnih verig, 35 plošč klingerita, 1000 kg natrijevega fosfata in 500 m impregniranih lanenih cevi.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Ljubljanska borza

Tečaj 3. oktobra 1932.	Povprašavanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2309·29	2320·65
Berlin 100 M	1365·41	1376·21
Bruselj 100 belg	797·46	801·40
Budimpešta 100 pengö	—·—	—·—
Curih 100 fr.	1108·35	1113·85
London 1 funt	198·30	199·90
Newyork 100 dol., kabel	—·—	—·—
Newyork 100 dolarjev	5727·70	5755·96
Pariz 100 fr.	225·24	226·36
Praga 100 kron	170·01	170·87
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	294·46	296·86

Dohodki češkoslovaških železnic

Češkoslovaški prometni minister je predložil železniškemu svetu poročilo o položaju v svojem resoru. Po dosedanjih podatkih je znašal izpadek v dohodkih v preteklem letu 364 milijonov čk. V prvih šestih mesecih lanskega leta se je zmanjšala poraba premoga za 29, produkcija sirovega jekla pa za 65 odstotkov. Splošen izvoz se je zmanjšal za 55%. Minister opozarja v svojem poročilu na **konkurenco avtomobilov,** ki so znatno več prevozili potnikov ko v prejšnjem letu. Tovorni promet je na železnicah padel za 17·5%. Vseh nameščencev je bilo l. 1931 140.321 in se je to število koncem junija zmanjšalo na 136.000. Potrebne pa bodo še nadaljnje redukcije.

ŽETVA V NEMČIJI

Po prvih uradnih podatkih je bila letošnja žetev v Nemčiji za 2 milijona ton boljša od lanske, vendar pa ni tako velika, da bi zadostovala za vso domačo potrebo. Računa se, da bo morala Nemčija letos uvoziti okoli 500.000 ton pšenice.

Priznano dobre
nagrobne lučice
velike in male, **znamke „ZORA"** dobite zopet pri tvrdki
Dolničar & Richter, Ljubljana
Zvonarska ulica

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
Telefon št. 2282
Na malo
Na veliko

Ustanovljeno 1839

TEODOR KORN
LJUBLJANA
POLJANSKA C. 8
(PREJ HENRIK KORN)
Ustanovljeno leta 1852
krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in centralne kurjave. — Naprava strelovodov. — Kopališke in klosetne naprave

Mestni tesarski mojster
Josip Kregar, Ljubljana
Kodeljevo štev. 19. Telef. 26-96
se priporoča cenjenemu občinstvu za naročila **tesarskih del,** kakor: **modernih lesenih hiš,** raznih **ostrešij, lesenih stopnic** in vseh v to stroko spadajočih del po lastnih kakor tudi po podanih načrtih.

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu"!

Trgovci in industrijci!
Trgovski list
se priporoča za
inseriranje!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA
DRUŽBA Z O. Z.
CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19
Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo
Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

Ureja ALEKSANDER ŽELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MICHALEK, Ljubljana.